

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY A SPRÁVY

Hospodaření základních škol ve městě
Economy of the Town Primary Schools

Student: Jana Nedělníková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Bečica

Ostrava 2009

Zadání bakalářské práce

Student: **Jana Nedělníková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 01 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Hospodaření základních škol ve městě
Economy of the Town Primary Schools

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Charakteristika příspěvkové organizace vykonávající činnost školy
  3. Finanční aspekty příspěvkové organizace v oblasti školství
  4. Zhodnocení hospodaření vybraných základních škol
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

1. HALÁSKOVÁ, Martina; KOVÁŘ, Jiří. Veřejná ekonomika a veřejná správa. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 194 s. ISBN 80-248-0587-1.
2. REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
3. REKTOŘÍK, Jaroslav. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
4. PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

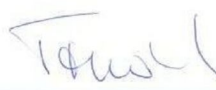
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiří Bečica**

Datum zadání: 21.11.2008

Datum odevzdání: 07.05.2009

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4, 5 a 6 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě 7. května 2009

Jana Nedělníková

OBSAH

1	Úvod	1
2	Charakteristika příspěvkové organizace vykonávající činnost školy	3
	2.3 Státní správa ve školství	4
	2.3.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	5
	2.3.2 Česká školní inspekce	5
	2.3.3 Krajské úřady	6
	2.3.4 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností	7
	2.3.5 Ředitelé škol a školských zařízení	8
	2.4 Samospráva ve školství	9
	2.4.1 Kraj	9
	2.4.2 Obce a svazky obcí	10
	2.4.3 Školská rada	12
	2.5 Postavení školství ve veřejném sektoru	12
	2.6 Financování školství	13
	2.7 Příspěvkové organizace	15
3	Finanční aspekty příspěvkové organizace v oblasti školství	17
	3.1 Metodika sestavování rozpočtu	17
	3.2 Fondy příspěvkové organizace	18
	3.3 Kontrola hospodaření u šumperských škol	20
	3.4 Obecná charakteristika vybraných základních škol	21
	3.4.1 Základní škola Šumperk, Dr. E. Beneše 1	22
	3.4.2 Základní škola Šumperk, 8. května 63	22
	3.4.3 Základní škola Šumperk, Sluneční 38	23
	3.4.4 Základní škola Šumperk, Vrchlického 22	24
	3.4.5 Základní škola Šumperk, Šumavská 21	24

3.5 Kapacita, naplněnost a podíl dojíždějících žáků	25
3.5.1 Kapacity jednotlivých součástí škol.....	25
3.5.2 Naplněnost škol.....	26
3.5.3 Dojíždějící žáci	28
4 Zhodnocení hospodaření vybraných základních škol	31
4.1 Dotace na přímé náklady na vzdělávání	31
4.2 Příspěvek od zřizovatele	31
4.3 Rozbory hospodaření.....	32
4.4 Způsob stanovení neinvestičních nákladů na 1 žáka	33
4.5 Neinvestiční náklady v jednotlivých letech	34
4.5.1 Neinvestiční náklady v roce 2004.....	34
4.5.2 Neinvestiční náklady v roce 2005.....	36
4.5.3 Neinvestiční náklady v roce 2006.....	38
4.5.4 Neinvestiční náklady v roce 2007.....	39
4.5.5 Neinvestiční náklady v roce 2008.....	40
4.5.6 Porovnání nákladů v letech 2004 – 2008	42
5 Závěr.....	43
Seznam použité literatury	45
Seznam zkratk	47
Seznam příloh	49

1 ÚVOD

Školství v České republice má dlouholetou a bohatou historii, která obsahuje množství reforem a změn. Největší změna je nerozlučně spjata se jménem císařovny Marie Terezie, kdy dne 6. prosince roku 1774 byl vyhlášen Všeobecný školní řád, který zcela zásadně měnil dosavadní školství. Zaváděl systém tzv. veřejných škol, které měly poskytovat vzdělání všem bez rozdílu. Smyslem reformy bylo zabezpečit hospodářský rozvoj státu a ovlivňovat myšlení jeho obyvatel. Zde se poprvé projevil zájem státu na vzdělání veškerého obyvatelstva. Nejdůležitějším krokem reformy bylo zavedení povinné šestileté školní docházky a skutečná možnost vzdělání pro všechny děti. To znamená i pro dívky, které do té doby neměly téměř žádnou možnost oficiálního vzdělávání.

Dalším významným krokem v existenci škol na našem území byl říšský zákon ze dne 14. května 1869, jenž ukládal obcím a městům povinnost zřizovat školu (minimum bylo stanoveno na 40 dětí). Zákon současně prodloužil povinnou školní docházku na 8 let. A právě tehdy začaly vznikat nové školní budovy. Počet škol na území Čech a Moravy prudce vzrostl a s tím vzrostl i počet učitelů, což znamenalo pro stát i vyšší finanční zatížení. O své školy se obce vesměs dobře staraly, a ty se stávaly „výkladní skříní“ obce a centry vzdělanosti. V první fázi to pro obce byla obrovská zátěž, ale dokázaly své školy udržet ve většině případů do 50. let 20. století. Převládal zde zájem o vzdělanost a udržení obyvatel v obci, zájem mít ve své obci školu a bojovat o ni.

V současné době klade společnost na systém vzdělávání také náročné požadavky. Povinná školní docházka v České republice začíná v šesti letech věku dítěte a trvá devět let, přičemž ji naprostá většina dětí plní na základních školách.

K tomu, aby mohly základní školy plnit své poslání, je nutné zajistit i dostatečné finanční prostředky. Školy by měly mít stanoveny plány a postupy, jak s těmito získanými prostředky nakládat a hospodařit, a také kontrolovat správné použití těchto prostředků.

Bakalářská práce je zaměřena na hospodaření příspěvkových organizací s prostředky zřizovatele, určenými na provoz základních škol, konkrétně v oblasti výpočtu neinvestičních nákladů na jednoho žáka.

Cílem práce je zhodnotit a provést analýzu neinvestičních nákladů na jednoho žáka v období od roku 2004 do roku 2008 a současně posoudit aspekty, které významnou měrou ovlivnily rozdíly ve výši těchto nákladů u jednotlivých škol.

Na základě formulovaného cíle byla stanovena **hypotéza**, zda je možné dosáhnout srovnatelných neinvestičních nákladů na 1 žáka u všech základních škol, zřizovaných městem Šumperkem.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. *Teoretická část* se zabývá obecnou charakteristikou příspěvkové organizace vykonávající činnost školy a orgánů vykonávající státní správu a samosprávu ve školství. Současně se zabývá postavením školství ve veřejném sektoru a způsobem financování školství v České republice. *V praktické části* jsou uvedeny profily jednotlivých základních škol zřízených městem Šumperkem, včetně porovnání výše neinvestičních nákladů v jednotlivých letech za období 2004 – 2008.

Při tvorbě bakalářské práce je v teoretické části využito studium odborné literatury a příslušné legislativy ze zpracovávané oblasti. Praktická část je založena na analýze hospodaření vybraných základních škol v letech 2004 – 2008, především na srovnávání objemu vynaložených neinvestičních nákladů na 1 žáka školy v jednotlivých letech. Dále je použita analýza dostupných dokladů a srovnání je zpracováno do časových řad.

2 CHARAKTERISTIKA PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE VYKONÁVAJÍCÍ ČINNOST ŠKOLY

Všechny školy a školská zařízení mají právní subjektivitu, s níž je spojena výrazně vyšší míra autonomie v oblasti hospodaření a správy. Zmíněnou právní subjektivitu získaly školy a školská zařízení ze zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Tento zákon se vztahoval na celou školskou soustavu s výjimkou vysokých škol. Stanovil pravomoci jednotlivých úrovní státní správy a zavedl odvětvové řízení prostřednictvím školských úřadů. V souvislosti s novelizací školské legislativy byl k 01.01.2005 tento zákon zrušen a problematika, kterou upravoval je v současné době řešena v rámci nového zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

V souvislosti s reformou veřejné správy nastaly podstatné změny k 01.01.2001, kdy byl do působnosti krajů přenesen vlastní výkon státní správy v oblasti školství. Kromě toho získaly kraje v oblasti školství i vlastní působnost – staly se zřizovatelem všech škol a školských zařízení s výjimkou těch, které zřizují obce, a školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, které zřizuje stát. Funkce školských úřadů převzaly okresní úřady. Po ukončení jejich činnosti k 31.12.2002 pak pravomoci, které přechodně ve školství plnily, většinou přešly na obce s rozšířenou působností.

V průběhu roku 2003 probíhalo slučování škol tak, aby velikost institucí umožnila jejich efektivní a ekonomické fungování. Kraje jako zřizovatelé slučovaly i některé střední školy různého druhu či oborového zaměření, které sice právní subjektivitu měly, ale byly příliš malé a jejich provoz nebyl dostatečně ekonomický.

Školy zřizované ministerstvy nebo orgány územní samosprávy (veřejné školy) mohou mít právní formu:

- příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby (jsou-li zřizovány krajem, obcí nebo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy),
- organizační složky státu (jsou-li zřizovány Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra nebo Ministerstvem spravedlnosti).

Nejčastější právní formou veřejných škol je forma příspěvkové organizace. Školy zřízené v této právní formě spravují majetek svěřený zřizovatelem (jímž je stát, kraj nebo obec), dostávají od něho příspěvky na svou činnost a jsou zpravidla neziskové.

Školská právnická osoba je novou právní formou neziskové organizace, jejíž činnost je omezena na oblast vzdělávání.

Školy zřizované registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi (církevní školy) mají být zřizovány v právní formě školské právnické osoby.

Soukromé školy jsou školy, které zřizují právnické osoby odlišné od výše uvedených, nebo fyzické osoby. Převažují u nich právní formy, které upravuje obchodní zákoník (např. společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti apod.). Mohou však využívat i formy obecně prospěšné společnosti a nově i formy školské právnické osoby.

Nezbytným předpokladem pro činnost veřejných, církevních i soukromých škol je zápis do rejstříku škol a školských zařízení (resp. do rejstříku školských právnických osob).

2.3 Státní správa ve školství

Státní správu ve školství vykonává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ve stanovených případech jiné ústřední orgány státní správy. Dalšími orgány státní správy pro školy řízené školským zákonem jsou Česká školní inspekce, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a ředitelé škol a školských zařízení.

2.3.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy řídí výkon státní správy ve školství v rozsahu stanoveném školským zákonem a odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy. To znamená, že je pověřeno stanovením státní vzdělávací politiky a strategie vývoje vzdělávání a vzdělávací soustavy. Do jeho působnosti spadá též celoživotní vzdělávání, vědní politika, výzkum a vývoj včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, záležitosti vědeckých hodností, problematika dětí a mládeže a tělesná výchova a sport.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy podle školského zákona vede rejstřík (sít') škol a školských zařízení všech zřizovatelů a zařazuje do něj školy a školská zařízení. Zajišťuje a provádí kontrolu správnosti a efektivnosti využití finančních prostředků, které přiděluje ze státního rozpočtu, z Národního fondu a prostředků ze zahraničí. Po stránce hospodářské rozepisuje krajským úřadům v celém rozsahu finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu pro předškolní zařízení, školy a školské zařízení zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a krajskými úřady, pro školy a školská zařízení jiných zřizovatelů s výjimkou těch, které jsou hrazeny z jiných zdrojů.

Ministerstvo vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních zřízených ministerstvem, o ostatních školách, dále o školských zařízeních pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, o školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo pro preventivně výchovnou péči a o školských účelových zařízeních, v nichž se uskutečňuje praktické vyučování.

2.3.2 Česká školní inspekce

Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy. Dále provádí inspekci ve všech školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku bez ohledu na zřizovatele.

V rámci této inspekční činnosti ve školách:

- získává informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,
- hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů a platných učebních dokumentů,
- hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem (ve školách poskytujících předškolní vzdělávání, v prvním a šestém ročníku škol poskytujících základní vzdělávání a v prvním ročníku osmiletého gymnázia – platné pro rok 2007/08),
- vykonává státní kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb; státní kontrolu vykonává podle zvláštního právního předpisu,
- vykonává veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu.

Česká školní inspekce vykonává inspekční činnost na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Počet inspekcí může být navýšen i na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti České školní inspekce. V případě inspekční činnosti konané na základě stížnosti prošetřuje Česká školní inspekce jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti, která jsou v její kompetenci, a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení. Zřizovatel informuje Českou školní inspekci o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

2.3.3 Krajské úřady

Krajský úřad zřizuje pro vedení školské agendy odbor školství. Jeho vedoucího jmenuje a odvolává rada kraje.

V oblasti školské politiky krajský úřad zpracovává a každé dva roky upřesňuje a zveřejňuje (vždy v lichém roce) dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ve svém územním obvodu; vychází přitom

z dlouhodobého záměru Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, který má periodicitu čtyřletou. Dále zpracovává a každoročně zveřejňuje výroční zprávu o stavu a rozvoji výchovně vzdělávací soustavy v kraji. Oba materiály se zpracovávají ve struktuře stanovené ministerstvem, schvaluje je krajské zastupitelstvo, krajský úřad je zasílá Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy vždy do 31. března. Dlouhodobý záměr v kraji vychází z dlouhodobého záměru České republiky, z regionálního demografického vývoje, z regionálních specifík rozvoje ekonomiky, trhu práce a společnosti, které ovlivňují rozvoj vzdělávání, stav a vývoj vzdělávací soustavy kraje.

Krajský úřad vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních s výjimkou mateřských škol a školských zařízení, jejichž zřizovatelem je ministerstvo. Krajský úřad předává údaje z rejstříku ministerstvu k evidenci a ke zveřejnění.¹

V oblasti pracovněprávní a v oblasti mzdové krajský úřad provádí kontrolu dodržování pracovně právních předpisů a organizuje další vzdělávání učitelů.

2.3.4 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností v souladu se školským zákonem zpracovávají návrhy rozpočtů finančních prostředků poskytovaných školám a školským zařízením v obvodu jejich působnosti a předávají je krajskému úřadu, zpracovávají a předkládají krajskému úřadu rozbor hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu za školy a školská zařízení v obvodu jejich působnosti podle závazné osnovy a závazného postupu stanoveného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Shromažďují, zpracovávají data z dokumentace a evidencí za školy a školská zařízení zřizované v obvodu jejich působnosti v termínech stanovených krajským úřadem a pro Ústav pro informace ve vzdělávání Praha zpracovávají a zodpovídají za statistické výkaznictví škol a školských zařízení v obvodu obce s rozšířenou působností. Mimo tyto činnosti ještě projednávají přestupky² na úseku školství a výchovy mládeže.

---

¹ REKTOŘÍK, J. a kol., *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, Praha : Ekopress, 2007, s. 138, ISBN 978-80-86929-29-3.

² Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

2.3.5 Ředitelé škol a školských zařízení

Ředitel školy zřizované státem, krajem, obcí, popř. svazkem obcí plní povinnosti vedoucího organizace s pravomocemi v oblasti hospodaření s finančními prostředky. Zodpovídá za efektivní využívání svěřených hospodářských prostředků. Ředitel školy z hlediska hospodaření s finančními prostředky rozhoduje o efektivním využívání svěřených hospodářských prostředků na škole, o přiznání a odnětí stipendia a hmotného zabezpečení žákům středních škol, o výši příspěvku na úhradu nákladů ústavní výchovy a ochranné výchovy, ale i o výši příspěvku na úhradu nákladů spojených s hmotnou péčí o děti a mládež ve školách s celodenní výchovnou péčí a internátních školách a školských zařízeních. Také rozhoduje o výši příspěvku na úhradu nákladů spojených s poskytováním vzdělání v základní umělecké škole.³

Vedle výroční zprávy zpracovává i rozbor hospodaření školy podle požadavků ministerstva.

V oblasti pracovněprávních vztahů je zaměstnavatelem učitelů i ředitele škola; ředitel jmenuje a odvolává své zástupce. Dále rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy, a to ve věcech povinné školní docházky, tzn. o přijetí žáka, o jeho převedení do jiného vzdělávacího programu, o povolení a zrušení individuálního vzdělávání apod., o zařazení dětí do mateřské školy, o přijetí ke vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách a v konzervatořích, o obsahu přijímacích i závěrečných a maturitních zkoušek, o přerušení studia, o podmíněčném vyloučení a vyloučení ze studia a o změně studijního či učebního oboru, o snížení nebo prominutí úplaty za poskytování vzdělávání a školských služeb, o přiznání a odnětí stipendia, o výši příspěvku rodičů na školní stravování, o úpravě učebních dokumentů v rozsahu stanoveném učebními plány; úhradu případných zvýšených nákladů projednává se zřizovatelem školy.

---

³ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, a. s., 2008, s. 321 - 323. ISBN 978-80-7357-351-5.

Způsob jmenování ředitelů škol závisí na zřizovateli. Zřizovatel ho může odvolat z funkce jen z důvodů stanovených zákonem. Jsou jimi: ztráta předpokladů pro výkon funkce, závažné porušení právních povinností, dosažení 65 let věku, organizační změny vedoucí ke zrušení funkce.

2.4 Samospráva ve školství

Územní samosprávu ve školství vykonávají obce (případně svazky obcí) a kraje, které při zajišťování vzdělávání a školských služeb, zejména při zřizování a zrušování škol a školských zařízení dbají především o soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce a kraje, s potřebami trhu práce, s demografickým vývojem a rozvojem svého území a jejich dostupnost podle místních podmínek. Mimo výše uvedené subjekty vykonávají samosprávu školské rady.

2.4.1 Kraj

Kraj je povinen zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, pro vzdělávání dětí zdravotně postižených a zdravotně znevýhodněných, pro jazykové, základní umělecké a zájmové vzdělávání a částečně pro výkon ústavní výchovy. Proto zřizuje:

- střední školy,
- vyšší odborné školy,
- školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením vč. základních škol speciálních a škol při zdravotnických zařízeních,
- školská výchovná, ubytovací a stravovací zařízení sloužící žákům krajem zřizovaných škol,
- jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky,
- střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny,
- základní umělecké školy,
- dětské domovy,
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání.

Kraj spravuje školy a školská zařízení, které zřizuje. Z vlastního rozpočtu zabezpečuje jejich investiční výdaje a provozní náklady s výjimkou těch, které jsou hrazeny státem. Na náklady hrazené státem však může podle potřeby a možností přispívat.

Kraj může jako své iniciativní a kontrolní orgány zřizovat výbory. Jedním z nich je vždy Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost, který má nejméně pět členů. Tento výbor především v návaznosti na demografický vývoj a na vývoj zaměstnanosti posuzuje síť škol a školských zařízení, studijních a učebních oborů a vyjadřuje se k jejich změnám v rámci kraje. Dále pak předkládá návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými zařízeními, které kraj zřizuje, vyjadřuje se k záměrům na poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu a projednává zprávy o výsledcích výchovně vzdělávací činnosti škol a školských zařízení, které kraj zřizuje.

2.4.2 Obce a svazky obcí

Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Za tímto účelem obec zřizuje základní školu nebo zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.

Na území obce, části obce nebo na území více obcí se vymezují školské obvody tzv. spádových škol. Je-li v obci jedna základní škola zřízená obcí, tvoří školský obvod území obce. Je-li v obci více základních škol zřizovaných obcí, stanoví obec školské obvody obecně závaznou vyhláškou. Je-li na území svazku obcí jedna základní škola nebo více základních škol zřízených svazkem obcí nebo dojde-li k dohodě několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více základních škol zřizovaných některou z těchto obcí, stanoví každá z dotčených obcí obecně závaznou vyhláškou příslušnou část školského obvodu. Pokud obec nestanoví školský obvod spádové školy a je ohroženo plnění povinné školní docházky žáků, rozhodne o školském obvodu spádové školy krajský úřad v přenesené působnosti.

Školský obvod se nestanoví škole, která uskutečňuje vzdělávání výhradně podle vzdělávacího programu pro žáky se zdravotním postižením, a školám zřizovaným jinými zřizovateli než obcí nebo svazkem obcí.

Jestliže žák plní povinnou školní docházku ve škole zřízené jinou obcí, je obec, ve které má žák trvalý pobyt, povinna hradit obci, která školu zřídila, její neinvestiční výdaje připadající na jednoho žáka této školy, pokud se dotčené obce nedohodnou jinak. Tyto náklady však obec hradit nemusí, jestliže je v jejím školském obvodu zřízena škola, ve které má žák podmínky pro bezplatné plnění povinné školní docházky zajištěny.

Obec nebo svazek obcí:

- zřizuje a zrušuje (podle zákona č. 561/2004 Sb.) předškolní zařízení, základní školy, základní umělecké školy a školská zařízení jim sloužící,
- spravuje předškolní zařízení, základní školy a školská zařízení zejména tím, že zabezpečuje investiční výdaje a neinvestiční náklady mimo mzdových prostředků pro zaměstnance, učebnic a školských pomůcek a potřeb hrazených státem,
- zabezpečuje stravování dětí navštěvujících předškolní zařízení a základní školy, které zřizuje,
- může zřídit se souhlasem MŠMT předškolní zařízení, které jinak zřizuje odbor školství KÚ nebo ministerstvo, prokáže-li zejména potřebné finanční, materiální a personální zajištění,
- musí zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy,
- je povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území a děti umístěné na jejím území v dětském domově.⁴

---

⁴ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, a. s., 2008, s. 320. ISBN 978-80-7357-351-5.

2.4.3 Školská rada

Školská rada je orgán, který umožňuje rodičům, zletilým žákům, pracovníkům školy, občanům a dalším osobám podílet se na správě školy. Zřizuje ji zřizovatel základní, střední nebo vyšší odborné školy, který zároveň určí počet jejích členů a vydá její volební řád. V soukromých a církevních školách plní tuto funkci ředitel. Pokud je součástí instituce více druhů či typů škol, lze řídit jen jednu školskou radu, pro vyšší odbornou školu se však školská rada zřizuje vždy samostatně.

Třetinu členů školské rady jmenuje zřizovatel, třetinu volí pedagogičtí pracovníci ze svých řad a třetinu volí žáci nebo jejich rodiče. Jejich funkční období je tři roky. Ředitel školy není členem rady, ale musí se jednání školské rady účastnit, pokud je přizván, a je povinen jí předat požadované podklady pro jednání. Školská rada zasedá minimálně dvakrát ročně.

Školská rada:

- schvaluje výroční zprávu školy, projednává návrh rozpočtu, vyjadřuje se ke zprávě o hospodaření a podává návrhy k jeho zlepšení; tím plní funkci veřejné kontroly školy,
- vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich realizaci,
- schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách,
- schvaluje školní řád, ve středních a vyšších odborných školách stipendijní řád, navrhuje jejich změny,
- podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy,
- projednává inspekční zprávy České školní inspekce,
- podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, popř. orgánům státní správy, vč. např. návrhu na odvolání ředitele školy.

2.5 Postavení školství ve veřejném sektoru

Z ekonomického hlediska školy a vzdělávání vůbec posuzujeme jako jedno z důležitých odvětví veřejného sektoru, které produkuje především veřejné (kolektivní) statky a rozhodujícím způsobem tak přispívá ke kultivaci lidského potenciálu. V současném školství se můžeme setkat v podstatě se všemi třemi

základními druhy statků, a to jak s čistými veřejnými statky, smíšenými statky, tak i se statky privátními. Ústředním ekonomickým problémem ve školství a vzdělávání vůbec je měření a hodnocení výsledků tvorby lidského kapitálu. Lidský kapitál je chápán jako objekt, který působí efekty vzdělávání jako statku a jeho hodnota slouží jako podklad pro příslušné investice do lidského kapitálu. V praxi to znamená rozhodování o tom, které školy a vzdělávací instituce zřizovat a provozovat.

Velikost lidského kapitálu se nejčastěji měří podle dosaženého vzdělání ve vztahu ke kvalitě pracovní síly, resp. k jejím schopnostem a dovednostem. Dlouhodobá praxe nás přesvědčuje o tom, že existuje silná přímá korelace mezi pracovními schopnostmi a dovednostmi a stupněm dosaženého vzdělání. Existují samozřejmě výjimky, kdy se objevují jedinci s neobyčejně vysokými dovednostmi bez předchozího odpovídajícího vzdělání a naopak. Ekonomickým a následně i společenským problémem tohoto odvětví je měření výstupů jako předpokladů pro poskytování příslušných zdrojů ať finančních nebo materiálních či jiných. Pro měření velikostí toků a dopadů do lidského kapitálu lze např. použít metody:

- počet žáků, studentů či posluchačů (v příslušné škole nebo vzdělávacím zařízení),
- výše výdajů na příslušný druh vzdělávání (investice a provoz školy, zařízení aj.).

Obě z uvedených metod však nejsou schopny zohlednit kvalitu výstupů ve vztahu k velikosti vstupů. Kvalita výstupů je zpravidla hodnocena velmi obecně podle možnosti zastávání určitého pracovního místa, resp. podle mzdové výnosnosti určitého místa aj. Vzhledem k tomu, že tuto skutečnost ovlivňuje řada dalších faktorů, je velmi obtížné objektivně rozhodnout o alokaci příslušných zdrojů, jež zajišťují existenci příslušných škol a vzdělávacích zařízení v určitém místě, v určitém čase v určitých situacích aj.⁵

2.6 Financování školství

Převážná část školství v České republice (ČR) je financována z některého druhu veřejného rozpočtu, protože školní vzdělání je pokládáno za převážně veřejný

---

⁵ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M.: *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3.vyd.Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 304-305. ISBN 978-80-7357-351-5.

statek. Stát má nejen zájem na produkci příslušných statků v oblasti školství, ale také na jejich spotřebě. Odpovídající spotřeba statků v rámci školního vzdělávání má všeobecně pozitivní vliv na kvalitu lidské populace. Kvalita vzdělávacího procesu v různých školních zařízeních je kromě jiného závislá na dostatku finančních a jiných prostředků, které má příslušný provozovatel školního zařízení možnost poskytnout.

Vzhledem k tomu, že lze užitek ze vzdělání v řadě případů alespoň z části kvantifikovat, je řada občanů ochotna podílet se na nákladech příslušné části vzdělání. Každý stát věnuje pozornost stavu svého školství a zpravidla garantuje svému občanovi bezplatné základní vzdělání, neboť úroveň jednotlivých typů škol má následný vliv na hospodářský, kulturní a sociální rozvoj příslušné země.

U nás stát garantuje každému občanovi bezplatné absolvování základní a střední školy. Financování školství představuje ty finanční prostředky, které na základě schváleného státního rozpočtu jsou přiděleny kapitole 333 – resort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Jako druhý základní zdroj finančních prostředků pro školství jsou příspěvky obcí a měst na hospodářský provoz různých předškolních zařízení, mateřských škol, školních jídelen, základních škol aj. Obce potřebné finanční prostředky získávají jako účelovou neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu, rozdělovanou prostřednictvím orgánu krajského úřadu (KÚ). Tyto prostředky jsou ovšem zdaleka nedostačující pro zajištění hospodářského provozu příslušných školních zařízení a obce musí na jejich financování vyčleňovat další prostředky ze svých rozpočtů.

Se správou jednotlivých skupin škol velmi úzce souvisí financování příslušných škol. Z tohoto hlediska se člení na:

- přímo řízené a financované školství (převážně vysoké školy),
- regionální školství (všechny školy mimo vysokých škol),
- ostatní přímo řízené organizace (např. Výzkumný ústav odborného školství, Česká školní inspekce a další).⁶

---

⁶ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, a. s., 2008, s. 308. ISBN 978-80-7357-351-5.

Z celkových provozních (neinvestičních výdajů) je více než polovina určena na mzdy (cca 60% - 65%). Celkové výdaje na školství se ještě zvyšují o výdaje zahrnuté v kapitole Všeobecná pokladní správa, které jsou určeny na neinvestiční výdaje. Mezi finanční a další prostředky, které se používají pro vzdělávání občanů, lze přičíst i prostředky dalších ministerstev, jako je Ministerstvo vnitra (zajišťování speciální kvalifikace příslušníků Policie ČR), Ministerstvo obrany, dopravy, spravedlnosti, zemědělství, zdravotnictví, průmyslu a obchodu aj. Zvláštní skupinu škol představují církevní školy např. tzv. biskupská gymnázia aj.⁷

2.7 Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace mohou být zřízeny buď ústředními orgány státní správy, nebo územními samosprávnými celky. Základní rozdíly mezi jednotlivými organizacemi jsou v odlišném finančním hospodaření a v legislativní úpravě.

Příspěvkové organizace zřízené ústředním orgánem podléhají úpravě zákona o rozpočtových pravidlech⁸, jež vymezuje především finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Za zřizovatele se tedy považují jednotlivé resorty ministerstev. Zatímco organizace zřízené územním samosprávným celkem se řídí podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů⁹. V tomto případě se pod pojmem územní samosprávní celky rozumí obce, města či kraje.¹⁰

Financování příspěvkových organizací je vícezdrojové. Vzhledem k tomu, že je tato práce zaměřena na hospodaření základních škol, které jsou příspěvkovými organizacemi zřízenými územním samosprávným celkem (ÚSC), budou další části zaměřeny pouze na tento typ organizací.

Příspěvková organizace **vzniká (a zaniká) rozhodnutím zřizovatele**. Obec je při rozhodování o zřízení příspěvkové organizace vázána tím, že účelem zřízení příspěvkové organizace mohou být pouze takové činnosti a záležitosti, které spadají do samostatné působnosti zřizovatele ÚSC. Příspěvkové organizaci

---

⁷ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, a. s., 2008, s. 307-308. ISBN 978-80-7357-351-5.

⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Zákon č. 250/2000Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ HALÁSKOVÁ, M., KOVÁŘ, J., *Veřejná ekonomika a veřejná správa..* - Ostrava : VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2004, s. 59., ISBN 80-248-0587-1

svěřuje zřizovatel do správy svůj majetek (včetně majetku získaného vlastní činností organizace) a vymezuje i rozsah těch svých vlastnických práv, jejichž výkon na organizaci přenáší z důvodu zajištění řádného hospodaření s majetkem k účelům, které jsou zřizovací listinou vymezeny jako předmět činnosti související s účelem zřízení, případně zřizovatelem povoleny jako činnosti doplňkové.

S ohledem na odpovědnosti veřejné správy (k majetku obce a k hospodaření s jejím rozpočtem) stanovené zákonem je nutno za velmi významný rys příspěvkových organizací považovat skutečnost, že jako jediný typ právnické osoby, které může obec zřídit či založit, má ÚSC rozpočtový vztah. Tzn., že finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele nejsou příspěvkové organizaci poskytovány smlouvou podle občanského nebo obchodního práva, ale rozhodnutím zřizovatele o výši příspěvku. Hospodaření s finančními prostředky příspěvkové organizace se řídí především zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a rozhodnutími příslušných orgánů zřizovatele, tj. rady nebo zastupitelstva obce.

O zřízení, zrušení či sloučení příspěvkových organizací, jakož i o zřizovacích listinách (včetně jejich změn a doplňků) **rozhoduje** výhradně **zastupitelstvo obce** a výhradně v rámci samostatné působnosti obce. Zřizovací listiny musejí obsahovat náležitosti stanovené zákonem, přičemž tyto záležitosti lze považovat za nutné minimum, nikoli možné maximum.

Majetková práva, která zřizovatel ve zřizovací listině vymezí, nemohou jít nad rámec zákonem předepsaného postupu rozhodování orgánů o majetku obcí či nad zákonem stanovené zmocnění jednotlivých orgánů obce - ve vztahu k příspěvkové organizaci se jedná o rozhodování rady obce či zastupitelstva obce (včetně promíjení pohledávek, prodeje majetku apod.).

3 FINANČNÍ ASPEKTY PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE V OBLASTI ŠKOLSTVÍ

Finanční hospodaření příspěvkových organizací je ovlivněno především vztahem k rozpočtu zřizovatele - obce a samozřejmě i bezprostředním vlivem zřizovatele na ekonomické rozhodování příspěvkové organizace. Na to, aby zřizovatel splnil (ve vztahu k majetku obce) svoje zákonem předepsané povinnosti, má, co se týká majetku svěřeného do správy příspěvkové organizaci i jejich hospodaření, nesčetné množství nástrojů. Včetně zákonem stanovených povinností provádět kontroly hospodaření zřízené příspěvkové organizace.¹¹

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů a s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí. Příspěvková organizace hospodaří dále s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů a dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.¹²

3.1 Metodika sestavování rozpočtu

Jedním z významných dokumentů škol je rozpočet nákladů a výnosů, který vypovídá o celkové finanční situaci jednotlivých organizací a jejich změnách.

Rozpočet organizace musí být transparentní, srozumitelný a pravdivý, tzn. že musí obsahovat veškeré předpokládané výnosy, kterých organizace v daném období může dosáhnout. Současně je třeba, aby rozpočet počítal s přiměřenou tvorbou rozpočtových rezerv na plánované výdaje, na investice a udržení likvidity

---

¹¹ Mockovčáková, A., Prokúpková, D., Morávek, Z.: *Příspěvkové organizace 2008*, ASPI, a.s., 2008, s. 7-9, ISBN: 978-80-7357-332-4

¹² REKTOŘÍK, J. a kol., *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2007, s.59, ISBN 978-80-86929-25-5.

pro řešení budoucích nepředvídaných skutečností. Je rovněž důležité, aby obsahoval výhradně relevantní údaje, tj. údaje lehce ověřitelné a objektivně doložitelné.

S ohledem na uvedené skutečnosti lze uvést jednoduchou rovnici pro stanovení rozpočtu:

$$\text{NÁKLADY} = \text{VÝNOSY} + \text{PŘÍSPĚVEK OD ZŘIZOVATELE}$$

Základní rámec rozpočtu zpracovávají organizace na základě objektivně zjištěných potřeb a dosažitelných zdrojů. Je nezbytně nutné jednoznačně vycházet z posuzování potřeb v jednotlivých výdajových položkách a možností jejich krytí na prioritním principu z pohledu základní funkce organizace. Přitom je podmínkou důsledné zapojení mimorozpočtových zdrojů. Cílem uvedeného postupu musí být:

- zabezpečení zcela nezbytných energetických a materiálních potřeb těchto organizací, vyplývajících z jejich hlavních činností v oblasti výuky, výchovy a vzdělávání,
- zabezpečení jejich zcela nezbytných materiálních a energetických potřeb provozu,
- zabezpečení potřeb dalších výdajů podmiňujících provoz těchto organizací,
- zvláštní pozornost je nutno věnovat odpisovým plánům a jejich reálnému naplňování z finančních zdrojů.

Návrh rozpočtu je nutno zpracovat jako vyrovnaný s použitím opakovaných výnosů, opakovaných provozních výdajů, příspěvků zřizovatele, účelových dotací, finančních prostředků finančních fondů, mimořádných výnosů, investičních nákupů a dalších výdajů, souvisejících s hlavní činností organizace.

3.2 Fondy příspěvkové organizace

Jedním ze zdrojů, které příspěvková organizace využívá ke svému financování, jsou peněžní fondy. Podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů¹³ vytváří příspěvková organizace tyto peněžní fondy:

---

¹³ Zákon č. 250/2000Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

- **rezervní fond** - slouží pro uplatnění hmotné zainteresovanosti příspěvkové organizace k dosažení lepšího výsledku jejího hospodaření. Tvoří se ze zlepšeného výsledku hospodaření, jehož výši po odvodu do fondu odměn schvaluje zřizovatel. Jiným zdrojem tohoto fondu mohou být i peněžní dary. Rezervní fond používá organizace k dalšímu rozvoji své činnosti, k časovému překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí za porušení rozpočtové kázně a k úhradě své ztráty vzniklé za předchozí léta. Pokud zřizovatel příspěvkové organizace souhlasí, může být část tohoto fondu použita k posílení investičního fondu,
- **investiční fond** - je vytvářen k financování investičních potřeb a jeho hlavním zdrojem jsou odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku (prováděné podle odpisového plánu schváleného zřizovatelem). Dalším zdrojem může být také investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, investiční příspěvky ze státních fondů, výnosy z prodeje investičního majetku (se souhlasem zřizovatele), dary a příspěvky od jiných subjektů (jsou-li určené nebo použitelné k investičním účelům a převody z rezervního fondu povolené zřizovatelem. Používá se k financování investičních výdajů (popř. investičních příspěvků), k úhradě investičních úvěrů nebo půjček a k odvodu do rozpočtu zřizovatele (pokud takový odvod uložil). Investiční fond může příspěvková organizace použít také k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav majetku, který organizace používá pro svou činnost,
- **fond odměn** - je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % limitu prostředků na platy. Tvorbu fondu odměn provede příspěvková organizace na základě schválení výše zlepšeného hospodářského výsledku zřizovatelem po skončení kalendářního roku. Přednostně je používán k úhradě případného překročení prostředků na platy. Druhou možností použití, je úhrada odměn zaměstnancům,
- **fond kulturních a sociálních potřeb** - je tvořen základním přidělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy

a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci. Je naplňován zálohově a vyúčtování skutečného základního přidělu se provede v rámci účetní závěrky. Je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, žáků středních odborných učilišť a učilišť, interních vědeckých aspirantů, důchodců, kteří při prvním odchodu do starobního důchodu nebo plného invalidního důchodu pracovali u příspěvkové organizace, případně rodinných příslušníků zaměstnanců a jiných fyzických popřípadě i právnických osob. Další podmínky, jako příjmy, výši tvorby a hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.¹⁴

3.3 Kontrola hospodaření u šumperských škol

Kontrolu hospodaření u příspěvkových organizací provádí zřizovatel (město Šumperk) jednak na základě zákona o finanční kontrole¹⁵ a současně na základě zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.¹⁶ Zřizovatel má také právo provést změnu návrhu na rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace a rovněž ji může nařídit odvody do svého rozpočtu v případě, že:

- plánované výnosy překračují plánované náklady, pokud je to stanoveno ze strany zřizovatele jako závazný ukazatel,
- její investiční zdroje jsou větší, než jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele,
- porušila rozpočtovou kázeň (za porušení rozpočtové kázně uloží zřizovatel příspěvkové organizaci odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků).

Kontrolu provádějí zaměstnanci MěÚ písemně pověřeni starostou města k provedení dané kontroly a při výkonu veřejnosprávní kontroly se řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších

---

¹⁴ Vyhláška č. 114/ 2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních služeb, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

předpisů, částí třetí zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů a vnitřním opatřením MěÚ „Kontrolní řád Města Šumperka“.

Vzájemné vztahy mezi městem a organizací při výkonu veřejnoprávní kontroly na místě se řídí částí třetí zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, kde jsou upraveny zejména práva a povinnosti kontrolních pracovníků a kontrolovaných osob.

O kontrolním zjištění se pořizuje protokol, který obsahuje zejména popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označením ustanovení právních předpisů, které byly porušeny. Organizace je seznámena s obsahem protokolu a po jeho podepsání obdrží stejnopis protokolu.

Proti obsahu protokolu může organizace podat písemné a zdůvodněné námitky vedoucímu kontrolní skupiny do 5 dnů ode dne seznámení s obsahem protokolu a jeho podpisu. O námitkách může rozhodnout vedoucí kontrolní pracovník, pokud jim v plném rozsahu vyhoví, jinak rozhoduje starosta města. Proti rozhodnutí o námitkách není opravný prostředek přípustný.

Organizace je povinna přijmout neprodleně opatření k odstranění zjištěných nedostatků a podat o tom ve stanovené lhůtě písemnou zprávu.

Výsledky veřejnosprávních kontrol provedených odborem školství, kultury a vnějších vztahů (ŠKV) jsou souhrnně uváděny v roční zprávě předkládané starostovi města a na vědomí radě města.

3.4 Obecná charakteristika vybraných základních škol

Město Šumperk je zřizovatelem 11 příspěvkových organizací, z nichž 9 organizací je školských a 2 organizace působí v oblasti kultury. Z celkového počtu školských organizací je město zřizovatelem 5 základních škol, 3 mateřských škol a 1 domu dětí a mládeže. Pro zpracování této práce byly vybrány všechny základní školy, které sídlí na území města. Jmenovitě to jsou:

- Základní škola Šumperk, Dr. E. Beneše 1,
- Základní škola Šumperk, 8. května 63,
- Základní škola Šumperk, Sluneční 38,
- Základní škola Šumperk, Vrchlického 22,

- Základní škola Šumperk, Šumavská 21.

3.4.1 Základní škola Šumperk, Dr. E. Beneše 1

Základní škola Šumperk, Dr. E. Beneše 1 je plně organizovaná (tj. s 1. – 9. postupným ročníkem) základní škola. Škola je umístěna v centru Šumperka ve staré zástavbě.

Školu tvoří komplex tří budov navzájem spojených prosklenými chodbami, hřiště a školní zahrada. První budova pro II.stupeň základní školy, má celkem 14 tříd a odborné pracovny pro fyziku, přírodopis, chemii, anglický jazyk, dále školní dílnu, kreslírnu, cvičnou kuchyňku, malou tělocvičnu, video koutek a příslušný počet kabinetů. Je to stará budova, několikrát adaptovaná, byla postavená v roce 1889. Druhá budova v níž je umístěn I.stupeň, má celkem 15 tříd a příslušný počet kabinetů a skladů. Je to panelová stavba z roku 1978. V této budově sídlí vedení školy. Třetí budova je hospodářská (rovněž z roku 1978) a tvoří ji dvě tělocvičny, tři učebny školní družiny, tři malé učebny (kapacita do 15 žáků) pro specializované třídy (dislektické třídy) a jazykové vyučování, školní knihovna, dvě počítačové učebny, odborná pracovna pro německý jazyk, školní jídelna, kuchyně, skladovací prostory a byt školníka. Hřiště tvoří areál malého atletického stadionu a tenisový kurt. Povrch hřiště je pokryt antukou. Školní zahrada slouží především pro školní družinu a pro výuku odborných předmětů. Základní škola je plně organizovaná a zaměřuje se na sportovní činnost - lední hokej. Od 01.01. 1994 má škola právní subjektivitu a jejími součástmi jsou:

- základní škola (kapacita 750 žáků),
- školní družina (120 žáků),
- školní klub (kapacita 50 žáků),
- školní jídelna (kapacita se neuvádí).

3.4.2 Základní škola Šumperk, 8. května 63

Škola se nachází na východním okraji města nedaleko hlavní komunikace vedoucí na Ostravu a Jeseník. Svou polohou je snadno přístupná pro obyvatele okolních obcí, kteří často dojíždějí za prací do Šumperka a zapisují do ní své děti.

Je umístěna ve čtyřpodlažní budově z roku 1913, k ní je krytým průchodem připojena tělocvična uvedená do provozu v prosinci roku 1996. V přízemí budovy je umístěna školní družina a školní vývařovna, v 1. poschodí se nachází většina tříd prvního stupně, malá tělocvična, jídelna a cvičná kuchyňka, ve 2. poschodí je umístěno samostatné oddělení prvních tříd a třídy druhého stupně. V 3. poschodí se pak kromě tříd druhého stupně nacházejí odborné pracovny pro výuku přírodopisu, zeměpisu, hudební výchovy, fyziky a chemie, dějepisu a literární výchovy, výtvarné výchovy a informačních a komunikačních technologií. Obě budovy jsou obklopeny rozsáhlým lesoparkem a zahradou pro školní družinu. Základní škola Šumperk, 8. května 63 je plně organizovaná základní škola, která svým žákům nabízí rozšířenou výuku cizích jazyků. Od 01.01.1994 má škola právní subjektivitu a jejími součástmi jsou:

- základní škola (kapacita 830 žáků),
- školní družina (200 žáků),
- školní klub (300 žáků),
- školní jídelna (kapacita se neuvádí).

3.4.3 Základní škola Šumperk, Sluneční 38

Stářím budovy je Základní škola Šumperk, Sluneční 38 nejmladší základní školou ve městě. Byla postavena na okraji střední části panelového sídliště, v místní části Temenice. Konstrukčně odpovídá pavilónovému typu. Jednotlivé části budovy jsou propojeny prosklenými průchody. Škola je vybavena počítačovou učebnou s bezdrátovým připojením k internetu, školní knihovnou, školní družinou nabízející odpočinkovou činnost pro žáky 1.-5. ročníků, dále pak školním klubem, který organizuje odpočinkovou činnost pro žáky 6.-9. ročníků, školní jídelnou, školním bufetem s nabídkou teplých a studených jídel, sladkostí, nápojů a v neposlední řadě dvěma tělocvičnami, posilovnou, horolezeckou stěnou a rozsáhlým venkovním sportovním areálem (atletická dráha, tři hřiště, tenisový kurt, basketbalové koše). Základní škola Šumperk, Sluneční 38 je plně organizovaná základní škola a specializuje se na rozšířenou výuku tělesné výchovy, konkrétně na lehkou atletiku. Právní subjektivitu má od 01.01.1993. Jejími součástmi jsou:

- základní škola (kapacita 780 žáků),
- školní družina (200 žáků),
- školní klub (300 žáků),
- školní jídelna (kapacita se neuvádí).

3.4.4 Základní škola Šumperk, Vrchlického 22

Základní škola Šumperk, Vrchlického 22 je rovněž plně organizovaná škola. Nachází se v severní části Šumperka, obklopená částečně staršími rodinnými domky, ale také činžovní výstavbou. Snadné dopravní obslužnosti a parkoviště před školou využívají zaměstnanci školy i rodiče. Školu tvoří dvě budovy panelového typu. Hlavní budova školy (pětipodlažní, v ní probíhá veškerá výuka) je propojená vnitřním krčkem s areálem velké tělocvičny, na který navazuje dostatečně velké školní hřiště. Druhá budova je zázemím školního stravování. Základní škola Šumperk, Vrchlického 22 získala právní subjektivitu od 01.07.1994 a sdružuje součásti:

- základní škola (kapacita 550 žáků),
- školní družina (120 žáků),
- školní jídelna (kapacita se neuvádí).

3.4.5 Základní škola Šumperk, Šumavská 21

Základní škola byla vybudována v roce 1975 jako tzv. sídlištní škola, v současné době však poskytuje vzdělání dětem z celého města. Disponuje 28 kmenovými třídami a 15 odbornými pracovny. Jsou zde 2 odborné učebny informatiky, odborné pracovny fyziky, přírodopisu, chemie, zeměpisu, dějepisu, výtvarné a hudební výchovy, 4 učebny cizích jazyků, školní dílna a cvičná kuchyně. Ve dvou odborných učebnách jsou instalovány snímací kamery a všechny odborné pracovny jsou vybaveny videopřehrávači. Postupně dochází k dovybavení odborných pracoven počítači, byla vybudována žákovská knihovna a studovna. Škola má bezdrátové internetové připojení. K vybavení školy patří 2 tělocvičny - gymnastická s parketovou podlahou a velká tělocvična pro kolektivní sporty s umělým povrchem. Součástí areálu školy je stadion s atletickým oválem a prostorem pro pobyt dětí navštěvující školní družinu. Stejně jako výše uvedené

základní školy je i Základní škola Šumperk, Šumavská 21 plně organizovanou základní školou. Právní subjektivitu škola získala od 01.01.1994. a sdružuje součásti:

- základní škola (kapacita 900 žáků),
- školní družina (150 žáků),
- školní jídelna (kapacita se neuvádí).

3.5 Kapacita, naplněnost a podíl dojíždějících žáků

Z obecné charakteristiky jednotlivých škol lze vypožorovat, že každá škola má svá specifika, ať s ohledem na počet budov, ve kterých sídlí, kapacitu jednotlivých součástí, umístění v rozličných zástavbách, tak i konstrukční nesourodost.

3.5.1 Kapacity jednotlivých součástí škol

MŠMT ČR stanoví prováděcím právním předpisem¹⁷ nejnižší počet žáků v jednotlivých typech škol, nejnižší a nejvyšší počet žáků ve třídě, studijní skupině a oddělení. Zřizovatel školy může povolit výjimku do 4 žáků z počtu stanoveného prováděcím právním předpisem, a to za předpokladu, že v případě nižšího počtu uhradí zvýšené výdaje na vzdělávací činnost školy, v případě vyššího počtu za předpokladu, že zvýšení počtu dětí, žáků a studentů není na újmu kvality vzdělávací činnosti školy a jsou splněny podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Jiný zřizovatel školy (tj. kromě státu, kraje, obce nebo svazku obcí) není při povolování výjimky z nejnižšího počtu žáků v jednotlivých typech škol, ve třídě, studijní skupině a oddělení tímto limitem (4 dětí) vázán.

V posledních letech tj. cca od roku 2004 nedošlo k žádné změně v kapacitě sledovaných škol. Porovnání kapacit jednotlivých součástí u vybraných škol je uvedeno v tabulce č. 3.1, ze které je patrné, že největší kapacitu v součásti základní škola má Základní škola Šumperk, Šumavská 21 s počtem 900 žáků a naopak nejnižší kapacitu má Základní škola Šumperk, Vrchlického 22 s počtem 550 žáků. Celkově by mohlo navštěvovat základní školy zřizovaných městem Šumperkem 3 810 žáků. Kapacita školních družin je odvozena od velikosti jednotlivých škol, školní klub je zřízen pouze u tří škol a je určen především

---

¹⁷ Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a o některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

pro žáky 2. stupně. Přitom školní klub na Základní škole, Dr. E. Beneše 1 není v posledních letech provozován.

Tabulka č. 3.1: Porovnání kapacit jednotlivých škol

Základní škola	IČ:	Základní škola	Školní družina	Školní klub	Školní jídelna
Dr. E. Beneše 1	00 852 295	750	120	50	neuvádí se
8.května 63	00 852 317	830	200	300	neuvádí se
Sluneční 38	00 852 864	780	200	300	neuvádí se
Vrchlického 22	60 339 381	550	120	0	neuvádí se
Šumavská 21	00 852 287	900	150	0	neuvádí se
Celková kapacita		3810	790	650	

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních dokumentů jednotlivých škol.

3.5.2 Naplněnost škol

Naplněnost škol ovlivňuje mnoho faktorů, jako například demografický vývoj obyvatelstva, umístění školy na území města, vybavenost školy, její zaměření na určitou oblast (jazykovou, sportovní apod.), ale i dobré jméno školy (tzv. goodwill). Dalším faktorem, který přispívá k naplněnosti škol, jsou pracovní příležitosti ve městě Šumperku nejen pro občany Šumperka, ale i pro obyvatele okolních obcí. S dojížděním rodičů do zaměstnání v Šumperku pak souvisí i docházka (dojíždění) dětí z okolních obcí do šumperských základních škol.

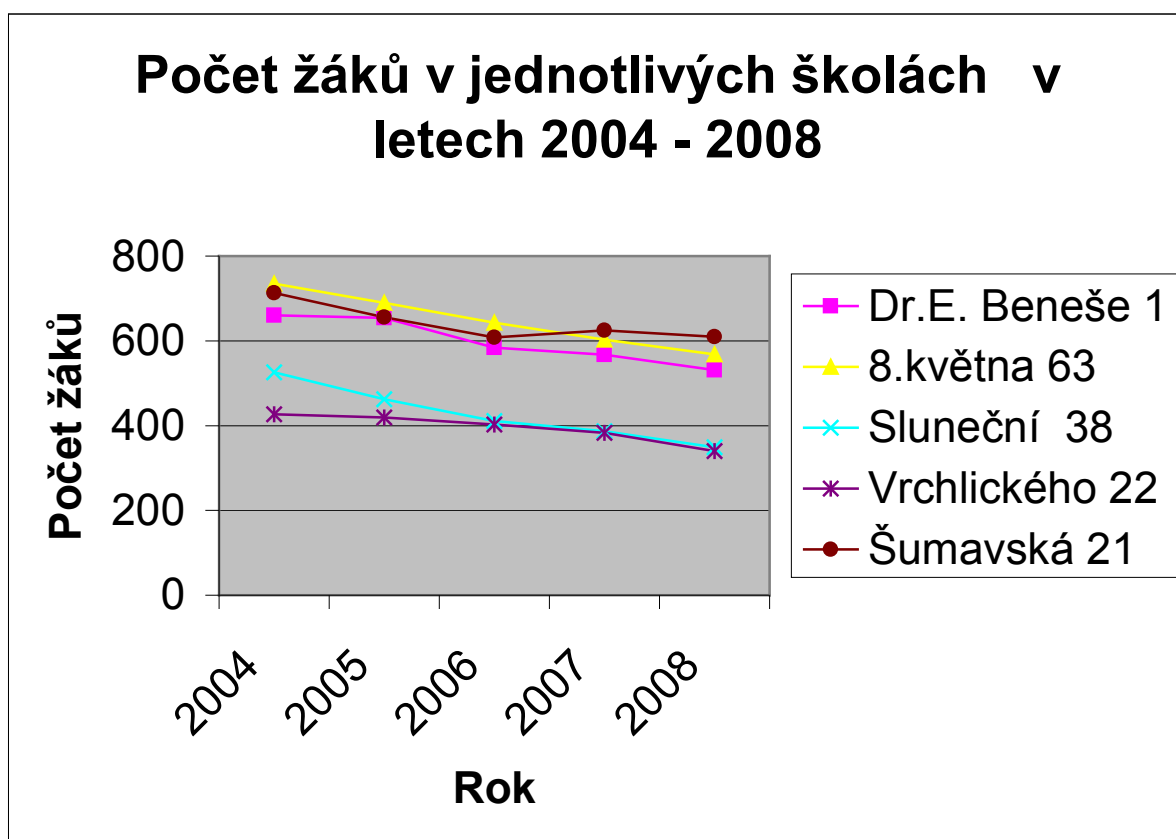
Tabulka č. 3.2: Počet žáků v letech 2004-2008

Základní škola	2004	2005	2006	2007	2008
Dr.E. Beneše 1	660	654	584	567	531
8.května 63	735	690	643	603	568
Sluneční 38	526	462	411	387	349
Vrchlického 22	427	419	403	383	340
Šumavská 21	713	656	608	625	610
Celkový počet žáků	3 061	2 881	2 649	2 565	2 398

Pramen: vlastní zpracování, dle statistických výkazů V3-01 o základní škole.

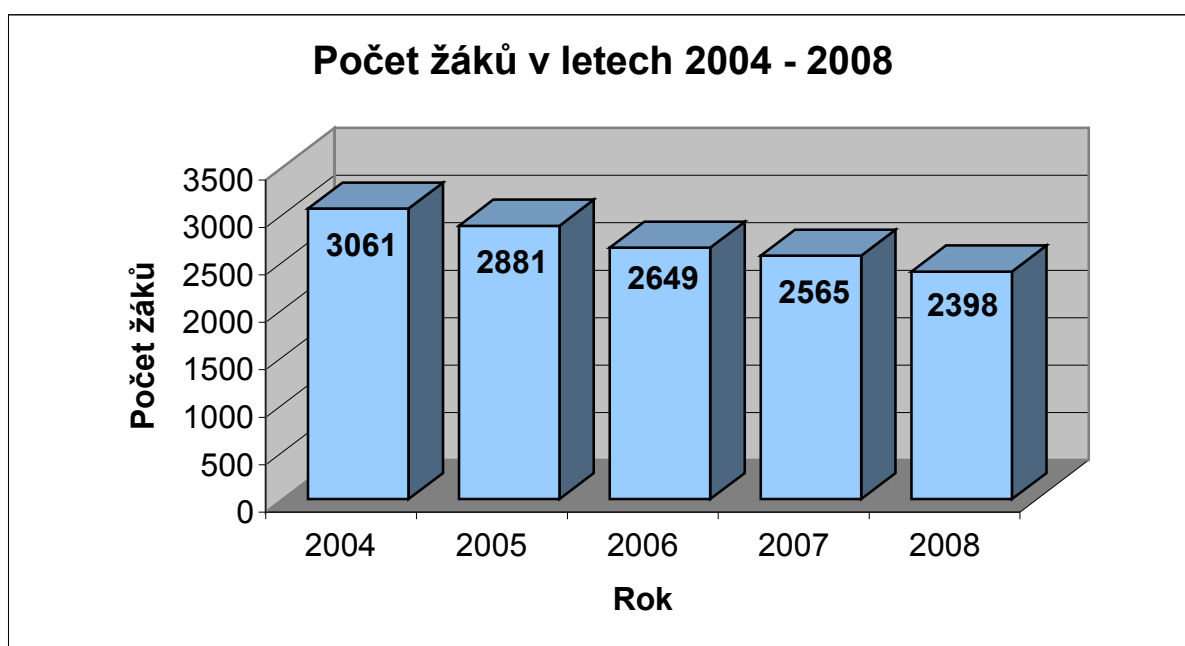
Z tabulky č. 3.2 je zřejmé, že dochází k neustálému poklesu počtu žáků. Tento vývoj přibližuje graf č. 3.1 Meziroční pokles počtu žáků navštěvujících základní školy zřizované městem Šumperkem činí v průměru 6 %. Tato tendence je dobře viditelná i v grafu č. 3.2, který zachycuje vývoj celkového počtu žáků v letech 2004 – 2008 v šumperských základních školách.

Graf č.3.1: Vývoj počtu žáků v jednotlivých školách v letech 2004 – 2008

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů škol.

Graf č.3.1: Vývoj celkového počtu žáků v šumperských základních školách

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů škol.

Odhad na léta 2007 – 2013 (viz Příloha č. 1) má rovněž klesající tendenci, mírný nárůst počtu žáků se předpokládá po roce 2010.

S ohledem na tyto ukazatele lze konstatovat, že síť základních škol na území města Šumperka je dostačující a disponuje i kapacitními rezervami pro případ náhlého nárůstu počtu žáků. Tuto skutečnost potvrzuje i tabulka č. 3.3, která uvádí celkovou kapacitu základních škol, celkový počet žáků, kteří školy v jednotlivých letech navštěvovali a procento naplněnosti vzhledem ke kapacitě školy. Z tabulky vyplývá, že naplněnost škol za období 2004 – 2008 činí v průměru 71,15 %.

Tabulka č. 3.3: Naplněnost škol vzhledem ke kapacitě školy

Kapacita	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	Průměr
3 810	Počet žáků	3 061	2 881	2 649	2 565	2 398	2 710,8
	Naplněnost	80,34%	75,62%	69,53%	67,32%	62,94%	71,15%

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů škol.

V základních školách se aktivně využívá volných kapacit ke krátkodobým pronájmům v době mimo vyučování. Jsou to opatření, která vedou k využití volných prostor a následně přispívají finančními prostředky do rozpočtu škol.

3.5.3 Dojíždějící žáci

Jedním z aspektů, které ovlivňují naplněnost škol jsou i dojíždějící žáci do šumperských škol. Jejich počet je poměrně vysoký. V roce 2004 dojíždělo do šumperských základních škol z celkového počtu žáků necelých 25 % žáků (759), zatímco v roce 2008 se počet zvýšil na téměř 32 % žáků (765). Procento dojíždějících žáků se zvyšuje, i když v absolutních číslech zůstávají počty téměř na stejné úrovni (kromě roku 2005, kdy do šumperských škol dojíždělo viditelně více žáků proti ostatním rokům). Zvyšující se procento je ovlivněno současně poklesem celkového počtu žáků v jednotlivých základních školách. Z tohoto pohledu mají lepší vypovídací schopnost o celkových počtech žáků (všech žáků i dojíždějících žáků) absolutní hodnoty.

Jak bylo již uvedeno v kapitole 2.4.2, jestliže žák plní povinnou školní docházku ve škole zřízené jinou obcí, je obec, ve které má žák trvalý pobyt, povinna hradit obci, která školu zřídila, její neinvestiční výdaje připadající na jednoho žáka této

školy, pokud se dotčené obce nedohodnou jinak (povinná platba). Tyto náklady však obec hradit nemusí, jestliže je v jejím školském obvodu zřízena škola, ve které má žák podmínky pro bezplatné plnění povinné školní docházky zajištěny (nepovinná platba).¹⁸ O všech výše uvedených skutečnostech vypovídá tabulka č. 3.4.

Tabulka č. 3.4: Podíl dojíždějících žáků na celkovém počtu v letech 2004 - 2008

Rok	Celkový počet žáků	Počet dojíždějících		% dojíždějících
		celkem	z toho: povinná platba	
2004	3061	759	334	24,80
2005	2881	813	353	28,22
2006	2649	755	288	28,50
2007	2565	742	275	28,93
2008	2398	765	159	31,90

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních dokladů města Šumperka.

Pro fakturaci NIV za dojíždějící žáky okolním obcím, musí město Šumperk přesně stanovit výši NIV na jednoho žáka u každé základní školy samostatně. Přitom vychází z celkových neinvestičních výdajů dané školy, které tvoří náklady na údržbu a opravy, materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, mzdové prostředky a ostatní výplaty fyzickým osobám, které neposkytuje krajský úřad. Tento postup se použije obdobně v případě, že žák plní povinnou školní docházku ve škole zřízené svazkem obcí, jehož členem není obec, ve které má žák místo trvalého pobytu.

Na základě počtu dojíždějících žáků do šumperských škol obdrželo město Šumperk do rozpočtu v jednotlivých letech následující finanční prostředky:

- za rok 2004 získalo za 334 žáků celkem 1 036 176 Kč,
- za rok 2005 získalo za 353 žáků celkem 1 128 038 Kč,
- za rok 2006 získalo za 388 žáků celkem 1 164 829 Kč,
- za rok 2007 získalo za 275 žáků celkem 1 173 607 Kč,
- za rok 2008 získalo za 159 žáků celkem 689 673 Kč.

¹⁸ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Z výše uvedených dat je zřejmé, že významná změna nastala v roce 2007, kdy došlo k poklesu o 113 dojíždějících žáků, současně však nedošlo ke snížení celkové výše uhrazených plateb od obcí vzhledem k přehodnocení základní výše neinvestičních nákladů na 1 dojíždějícího žáka. Další změna nastala v roce 2008. V tomto roce vznikl nový Svazek obcí Údolí Desné, který sloučil i obce, které dosud městu povinně hradili neinvestiční náklady. Tím, že vstoupili do svazku obcí společně s obcemi, které měli plně organizovanou základní školu, došlo k zániku této povinnosti a počet žáků, který splnil kritérium pro povinnou platbu se snížil na uvedených 159 žáků. Současně došlo i k podstatnému snížení úhrady od obcí. Finanční prostředky, které město za dojíždějící žáky do svého rozpočtu obdrží alespoň z části napomáhají pokrývat zvyšující se náklady na provoz základních škol. Provozním příspěvkům bude věnována pozornost v další kapitole.

4 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH ZÁKLADNÍCH ŠKOL

V úvodu kapitoly 3 bylo uvedeno, že finanční hospodaření příspěvkových organizací je ovlivněno především vztahem k rozpočtu zřizovatele, ale i to s jakými prostředky může příspěvková organizace hospodařit. Nejvýznamnějšími zdroji pro zajištění činnosti škol jsou:

- dotace na přímé náklady na vzdělávání,
- příspěvek od zřizovatele.

4.1 Dotace na přímé náklady na vzdělávání

Tato dotace je poskytována na platy zaměstnanců škol, na zákonné odvody z těchto platů, na ostatní neinvestiční náklady (ONIV), které jsou určeny na pokrytí nákladů, které přímo souvisí s výukou nebo plynoucí z pracovněprávních vztahů (učebnice, učební pomůcky, školení, ochranné pracovní prostředky, cestovní náhrady apod.). Celková výše dotace pro jednotlivou organizaci je stanovena normativním způsobem. Dotace je přísně účelová a jakékoliv překročení výše závazných limitů je závažným porušením hospodaření. Výše těchto dotací mnohonásobně překračují příspěvky na provoz od zřizovatele. Jelikož je tato práce zaměřena na analýzu neinvestičních nákladů na 1 žáka, a tyto náklady jsou čerpány z příspěvku zřizovatele, bude pozornost věnována provoznímu příspěvku od zřizovatele.

4.2 Příspěvek od zřizovatele

Organizace sestavují, dle pokynů odboru školství, kultury a vnějších vztahů (ŠKV) Městského úřadu v Šumperku, pro příslušný rozpočtový rok návrh rozpočtu v souladu se stanovenými podmínkami a v daném termínu. Za zpracování návrhu rozpočtu, který vychází z analýzy předchozích let a z aktuálních potřeb dané školy pro příslušný rok odpovídá ředitel organizace.

Návrhy rozpočtu předkládá škola odboru ŠKV, který zpracuje návrh rozpočtu za všechny zřizované školy a školská zařízení a předloží ho odboru finančnímu a plánovacímu MěÚ (odbor FaP). Zpracování návrhu rozpočtu probíhá v souladu se schválenými rozpočtovými zásadami a stanoveným harmonogramem.

Neinvestiční příspěvky tvoří :

- **příspěvek na provoz**, který představuje příspěvek určený na krytí běžných provozních výdajů jako je spotřeba energií, spotřeba materiálu, běžné opravy, případně mzdové náklady a další běžné výdaje. Organizace je povinna dbát, aby plnila určené úkoly co nejhospodárněji. Příspěvek na provoz z rozpočtu města je poskytován pouze na úhradu nákladů spojených s hlavní činností, zpravidla rovnoměrně v průběhu roku, a to do výše schváleného ročního objemu,
- **účelový příspěvek z rozpočtu města**, který představuje neinvestiční příspěvek určený na konkrétní účel, např. na opravy nemovitého majetku, odpisy, plavání aj. Účelový příspěvek je poskytován organizacím rovněž pouze v rámci hlavní činnosti zpravidla jednorázově, u větších akcí postupně dle skutečných nákladů.

Investiční příspěvky představují příspěvky do investičního fondu, určené na úhradu investičních výdajů.

4.3 Rozbory hospodaření

Organizace zpracovávají a předkládají každoročně rozbory hospodaření, které se podle zřizovací listiny považují za zprávu o hospodaření. Cílem těchto rozborů hospodaření je podat informace, potřebné ke zpracování závěrečného účtu města, a uvést skutečnosti k posouzení stavu a vývoje hospodaření organizace v daném roce.

Rozbory hospodaření musí obsahovat zejména informace o následujících skutečnostech:

- výsledek hospodaření, náklady, výnosy v hlavní činnosti,
- výsledek hospodaření, náklady, výnosy v doplňkové činnosti,
- návrh na rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření,
- použití účelových prostředků,
- peněžní fondy a jejich krytí,
- analýza skutečností, které výrazně ovlivnily hospodaření v daném roce,
- informace o pojistných událostech.

Údaje uvedené v rozborech hospodaření musí souhlasit s údaji uvedenými v účetní závěrce, finančním vypořádání příspěvků a dotací a v příslušných statistických výkazech. Rozbory hospodaření slouží také jako podklad pro výpočet neinvestičních nákladů na 1 žáka.

4.4 Způsob stanovení neinvestičních nákladů na 1 žáka

Stanovení neinvestičního příspěvku na jednoho žáka vychází z rozborů hospodaření předkládaného školou vždy po skončení účetního období, ze statistických (výkonových) výkazů o základní škole, a z výše státní dotace poskytnuté obcím na školství.

Neinvestiční výdaje, které jsou pro výpočet nákladů na 1 žáka použity, jsou stanoveny školským zákonem¹⁹ a tvoří je náklady na údržbu a opravy, materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, mzdové prostředky a ostatní výplaty fyzickým osobám, které neposkytuje krajský úřad.

Vzhledem k tomu, že není v žádném právním předpise způsob výpočtu nákladů taxativně vymezen, přistupuje každá obec k výpočtu dle svého uvážení. Město Šumperk má zpracovanou tabulku (viz tabulka č. 4.2) pro výpočet neinvestičních nákladů na žáka z prostředků města, která prošla od roku 2004 postupnými úpravami až do současné podoby. V této tabulce uvádí škola skutečné náklady, od kterých jsou odečteny příjmy ze školného, čímž se získají celkové náklady organizace, které byly hrazeny z provozního příspěvku. Následně se přistoupí k přepočtu žáků na kalendářní rok dle uvedeného vzorce:

Počet žáků za kalendářní rok = (počet žáků z výkonového výkazu předchozího školního roku/12)*4 + (počet žáků z výkonového výkazu aktuálního školního roku/12)*8

Podílem celkových nákladů vůči počtu žáků jsou vypočteny náklady na 1 žáka a od nich je následně odpočítána státní dotace, kterou obdrží město ze státního rozpočtu, a tím jsou stanoveny výsledné náklady na 1 žáka za rok v dané základní škole.

---

¹⁹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka č. 4.2: Vzorová tabulka pro výpočet neinvestičních nákladů na žáka z prostředků města Šumperka

		(v tis. Kč)
Č. účtu	Položka	
501	Spotřeba materiálu	
502	Spotřeba energie	
511	Opravy a udržování	
512	Cestovné	
518	Ostatní služby	
521	Mzdové náklady	
524	Zákonné sociální pojištění	
525	Ostatní sociální pojištění	
527	Zák.soc. pojištění – FKSP	
549	Jiné ostatní náklady	
551	Odpisy DHM	
	Příjem za školné (odpočet)	
Náklady celkem		
Počet žáků		
		(v Kč)
Náklady na 1 žáka		
Dotace roku 2004		
Náklady na 1žáka/rok		

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů města Šumperk.

4.5 Neinvestiční náklady v jednotlivých letech

Metodika výpočtu neinvestičních výdajů se v průběhu jednotlivých let zdokonalovala a důkladněji propracovávala, ale vždy se postupovalo u všech organizací jednotným způsobem. Školy při vykazování údajů vycházely vždy ze skutečnosti za uplynulý kalendářní rok.

4.5.1 Neinvestiční náklady v roce 2004

Na základě rozhodnutí orgánů města a závěru z porady starostů obcí, spadajících do právního obvodu obce s rozšířenou působností Šumperk, byl odbor školství, bytového hospodářství a vnějších vztahů pověřen zpracovat přehled o výši neinvestičních nákladů na žáka v jednotlivých základních školách.

Stanovení výše neinvestičních nákladů bylo nutným krokem pro uplatnění požadavku města na úhradu neinvestičních nákladů za žáky, kteří dojížděli do šumperských základních škol.

Při výpočtu se vycházelo z údajů uvedených ve výsledcích hospodaření zpracovaných řediteli základních škol. Po vzájemné konzultaci vedoucího odboru FaP a předsedy komise pro školství, mládež a tělovýchovu byly do výpočtu zahrnuty tyto položky:

501 Spotřeba materiálu

502 Spotřeba energie

511 Opravy a udržování

518 Ostatní služby

549 Jiné ostatní náklady

551 Odpisy DHM

Součtem těchto položek byly zjištěny celkové náklady, jež byly následně vyděleny počtem žáků, uvedeným ve výkazu o základní škole (MŠMT V 3-01) pro školní rok 2003 – 2004. Od výsledné částky byla odečtena dotace ze státního rozpočtu ve výši 1 221 Kč na jednoho žáka.

Do šumperských základních škol v roce 2004 dojíždělo celkem 759 žáků. Dvaceti obcím byla vystavena faktura za 334 dojíždějících žáků, kterých se týkala povinná úhrada. Příjem za tyto žáky do rozpočtu města činil 1 036 176 Kč.

Tabulka č. 4.3: Porovnání neinvestičních nákladů za rok 2004

(v tis. Kč)						
Číslo účtu	Položka	ZŠ E.Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	Spotřeba materiálu	666	752	450	571	1 508
502	Spotřeba energie	1 461	1 325	2 485	895	1 757
511	Opravy a udržování	519	746	302	255	653
518	Ostatní služby	713	427	543	610	514
549	Jiné ostatní náklady	57	88	66	37	55
551	Odpisy DHM	239	346	162	329	358
Náklady celkem		3 655	3 684	4 008	2 697	4 845
Počet žáků		660	735	526	427	713
(v Kč)						
Náklady na 1 žáka		5 538	5 012	7 620	6 316	6 795
Dotace roku 2004		1 221	1 221	1 221	1 221	1 221
Náklady na 1 žáka/rok		4 317	3 791	6 399	5 095	5 574

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů města Šumperka.

Jak vyplývá z přehledu v tabulce č. 4.3 jsou neinvestiční náklady na 1 žáka značně rozdílné. Nejnížší náklady vykazuje Základní škola Šumperk, 8. května 63, a to ve výši 3 791 Kč a nejvyšší náklady jsou u Základní školy Šumperk, Sluneční 38 ve výši 6 399 Kč. Rozdíl mezi nejvyššími a nejnižšími náklady činí 2 608 Kč. Je způsoben dvojnásobnými náklady za energie na jedné straně a nižším počtem žáků v Základní škole Šumperk, Sluneční 38 na straně druhé.

4.5.2 Neinvestiční náklady v roce 2005

V roce 2005 došlo v postupu výpočtu neinvestičních nákladů k některým změnám. Byly přidány některé nákladové položky, které nebyly v předcházejícím roce zohledněny, a přesto by dle ustanovení školského zákona mohly být do těchto nákladů započteny. Na druhé straně byly od celkových nákladů odečteny příjmy ze školného, které se doposud nezapočítávaly. Při výpočtu neinvestičních nákladů se vycházelo z údajů uvedených ve výsledcích hospodaření jednotlivých základních škol za rok 2005, zpracovaných řediteli škol.

Součtem těchto položek byly zjištěny celkové náklady, tyto vyděleny počtem žáků, který je ve výkazu o základní škole (MŠMT S3-01). Od výsledné částky byla odečtena dotace ze státního rozpočtu ve výši 1 221 Kč na jednoho žáka.

Do šumperských základních škol v roce 2005 dojíždělo celkem 813 žáků a dvaceti obcím byla vystavena faktura za 353 žáků (povinná úhrada). Do rozpočtu města tak přibyla částka 1 128 038 Kč.

Tabulka č. 4.4: Porovnání neinvestičních nákladů za rok 2005

(v tis. Kč)						
Číslo účtu	Položka	ZŠ E.Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	Spotřeba materiálu	510	1 038	756	319	525
502	Spotřeba energie	1 553	1 376	2 214	1 253	1 622
511	Opravy a udržování	411	541	410	383	563
512	Cestovné	0	0	11	0	1
518	Ostatní služby	642	493	590	358	472
521	Mzdové náklady	55	30	24	26	23
524	Zákonné sociální pojištění	19	11	7	9	6
525	Ostatní sociální pojištění	0	0	49	0	0
527	Zák.soc. pojištění – FKSP	1	0	0	0	0
549	Jiné ostatní náklady	53	54	226	34	137
551	Odpisy DHM	274	389	182	370	289
	Příjem za školné (odpočet)	- 80	- 164	- 871	- 65	- 81
Náklady celkem		3 438	3 768	3 598	2 687	3 557
Počet žáků		654	690	462	419	656
(v Kč)						
Náklady na 1 žáka		5 257	5 461	7 788	6 412	5 422
Dotace roku 2004		1 221	1 221	1 221	1 221	1 221
Náklady na 1žáka/rok		4 036	4 240	6 567	5 191	4 201

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů města Šumperka.

Z tabulky č. 4.4 jsou stejně jako v předchozím roce patrné rozdíly. V tomto roce vykazuje nejnižší náklady Základní škola, Dr. E. Beneše 1, a to ve výši 4 036 Kč

a nejvyšší náklady jsou vykázány opět u Základní školy Šumperk, Sluneční 38, ve výši 6 567 Kč. Obdobně jako v roce 2004 jsou vysoké náklady způsobeny téměř dvojnásobnou platbou za energie a nízkým počtem žáků. Rozdíl mezi nejvyššími a nejnižšími náklady činil 2 531 Kč.

4.5.3 Neinvestiční náklady v roce 2006

Tabulka č. 4.5: Porovnání neinvestičních nákladů za rok 2006

(v tis. Kč)						
Číslo účtu	Položka	ZŠ E.Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	Spotřeba materiálu	665	1 042	625	415	610
502	Spotřeba energie	1 660	1 582	2 268	1 471	1 964
511	Opravy a udržování	616	623	475	309	712
512	Cestovné	0	0	0	0	0
518	Ostatní služby	478	692	605	817	438
521	Mzdové náklady	58	27	26	34	22
524	Zák.soc. pojištění	20	9	7	12	5
525	Ostatní sociální pojištění	0	0	0	0	0
527	Zák.soc. pojištění – FKSP	1	0	0	1	0
549	Jiné ostatní náklady	52	54	341	33	217
551	Odpisy DHM	275	360	187	350	249
	Příjem za školné (odpočet)	- 98	- 189	- 236	- 78	- 105
Náklady celkem (tis.Kč)		3 727	4 200	4 298	3 364	4 112
Počet žáků		584	643	422	403	608
(v Kč)						
Náklady na 1 žáka		6 382	6 532	10 185	8 347	6 763
Dotace roku 2004		1 292	1 292	1 292	1 292	1 292
Náklady na 1 žáka/rok		5 090	5 240	8 893	7 055	5 471

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů města Šumperka.

Výpočet neinvestičních nákladů byl proveden stejným způsobem jako v roce 2005, jen s tou výjimkou, že k navýšení státní dotace na 1 žáka z částky 1 221 Kč na částku 1 292 Kč.

V roce 2006 došlo k významnému navýšení neinvestičních nákladů, které byly způsobeny především velkým úbytkem žáků. Dalším faktorem bylo opětovné zvýšení cen u dodavatelů energií. Uvedenými faktory byla nejvíce postížena Základní škola Šumperk, Sluneční 38, u níž se zvýšily náklady na 1 žáka téměř o 1 500 Kč, tj. na částku 8 893 Kč. Nejnižší náklady byly vykázány stejně jako v roce 2005 u Základní školy Šumperk, Dr. E. Beneše 1, a to ve výši 5 090 Kč.

4.5.4 Neinvestiční náklady v roce 2007

I v roce 2007 se při výpočtu neinvestičních nákladů postupovalo stejně jako v roce 2005 a 2006 vycházelo z údajů uvedených ve výsledcích hospodaření jednotlivých základních škol za rok 2007, které zpracovali a předložili ředitelé škol. V roce 2007 došlo k dalšímu navýšení státní dotace na 1 žáka z částky 1 292 Kč na částku 1 320 Kč.

Do šumperských základních škol v roce 2007 dojíždělo celkem 742 žáků. Dvaceti třem obcím byla vystavena faktura za 275 dojíždějících žáků (povinná úhrada). Příjem za dojíždějící žáky do rozpočtu města činil 1 173 607 Kč.

Tendence zvyšování neinvestičních nákladů se projevila i v tomto roce. Nejnižší náklady se pohybovaly nad hranicí 5 tis. Kč a nejvyšší přesáhly hranici 9 tis. Kč. Stejně jako v předchozích letech vykazuje nejvyšší náklady Základní škola Šumperk, Sluneční 38, a to ve výši 9 190 Kč, nejnižších nákladů dosáhla opět Základní škola Šumperk, Dr. E. Beneše 1 částkou 5 049 Kč. Rozdíl mezi nejnižšími a nejvyššími náklady činil 4 141 Kč.

Tabulka č. 4.6: Porovnání neinvestičních nákladů za rok 2007

(v tis. Kč)						
Číslo účtu	Položka	ZŠ E.Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	Spotřeba materiálu	547	719	411	706	667
502	Spotřeba energie	1 735	1 401	2 672	1 308	2 150
511	Opravy a udržování	401	1 103	210	502	378
512	Cestovné	0	0	0	0	0
518	Ostatní služby	554	670	438	481	435
521	Mzdové náklady	61	30	26	12	23
524	Zák.soc. pojištění	21	10	25	4	5
525	Ostatní sociální pojištění	0	0	0	0	0
527	Zák.soc. pojištění – FKSP	1	0	0	0	0
549	Jiné ostatní náklady	133	52	410	47	291
551	Odpisy DHM	252	362	187	270	280
	Příjem za školné (odpočet)	- 93	- 192	- 175	- 86	- 116
Náklady celkem (tis.Kč)		3 611	4 155	4 204	3 244	4 113
Počet žáků		567	603	400	383	625
(v Kč)						
Náklady na 1 žáka		6 369	6 891	10 510	8 470	6 581
Dotace roku 2004		1 320	1 320	1 320	1 320	1 320
Náklady na 1žáka/rok		5 049	5 571	9190	7 150	5 261

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů města Šumperka.

4.5.5 Neinvestiční náklady v roce 2008

Při výpočtu neinvestičních nákladů se vycházelo z údajů uvedených ve výsledcích hospodaření jednotlivých základních škol za rok 2008, které zpracovali a předložili ředitelé škol. Způsob výpočtu byl shodný s výpočty za rok 2006 a 2007. Stejně jako v roce 2007 došlo i v roce 2008 k navýšení státní dotace na 1 žáka z částky 1 320 Kč na částku 1 360 Kč.

Tabulka č. 4.7: Porovnání neinvestičních nákladů za rok 2008

						(v tis. Kč)
Číslo účtu	Položka	ZŠ E.Beneše	ZŠ 8.května	ZŠ Sluneční	ZŠ Vrchlického	ZŠ Šumavská
501	Spotřeba materiálu	537	464	373	620	730
502	Spotřeba energie	2 007	1 848	2 695	1 501	2 108
511	Opravy a udržování	430	944	212	654	360
512	Cestovné	1	0	16	0	0
518	Ostatní služby	510	761	755	579	528
521	Mzdové náklady	61	38	42	31	24
524	Zák.soc. pojištění	21	13	51	5	5
525	Ostatní sociální pojištění	0	0	0	0	0
527	Zák.soc. pojištění – FKSP	1	0	2	0	0
549	Jiné ostatní náklady	84	59	356	59	339
551	Odpisy DHM	234	336	206	235	302
	Příjem za školné (odpočet)	- 104	- 201	- 169	- 90	- 129
Náklady celkem (tis.Kč)		3 782	4 262	4 539	3 594	4 267
Počet žáků		531	568	359	340	610
						(v Kč)
Náklady na 1 žáka		7122	7 504	12 643	10 571	6 995
Dotace roku 2004		1360	1 360	1 360	1 360	1 360
Náklady na 1žáka/rok		5762	6 144	11 283	9 211	5 635

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů města Šumperka.

Do šumperských základních škol v roce 2008 dojíždělo celkem 765 žáků. Dvaceti obcím byla vystavena faktura za 159 dojíždějících žáků (povinná úhrada) a příjem do rozpočtu města činí 689 673 Kč.

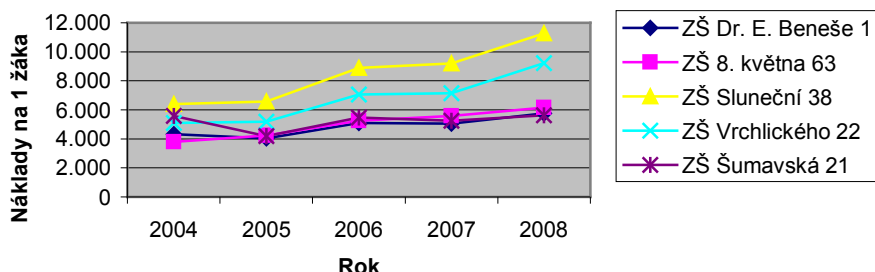
Neinvestiční náklady na 1 žáka překročily hranici 11 tis. Kč, a to u Základní školy Šumperk, Sluneční 38, kdy škola vykázala náklady za rok 2008 ve výši 11 283 Kč. Oproti roku 2007 rovněž vzrostly náklady u Základní školy Šumperk, Vrchlického 22, a to zhruba o 2 tis. Kč na 1 žáka. U obou škol se významně projevil trend klesajícího počtu žáků a zvyšujících se cen dodavatelů služeb. Nejnižších nákladů v roce 2008 dosáhla Základní škola Šumperk, Šumavská 21, které činily 5 635 Kč.

Rozdíl mezi nejnižšími a nejvyššími náklady dosáhl výše 5 648 Kč, což je více než poloviční rozdíl.

4.5.6 Porovnání nákladů v letech 2004 – 2008

Srovnáním jednotlivých výší nákladů v letech 2004 –2008 bylo zjištěno, že ve všech případech mají náklady vzestupnou tendenci. Tuto skutečnost zachycuje graf č. 4.1. V roce 2006 došlo k navýšení nákladů u Základní školy Šumperk, Sluneční 38, které překročily výši 8 tis. Kč, v roce 2007 se náklady stabilizovali na úrovni roku 2006, ovšem v roce 2008 se opět významně zvýšily a překročily tak hranici 10 tis. Kč na jednoho žáka. Z grafu je zřetelné, že tato škola vykazuje nejvyšší náklady ze všech sledovaných škol. Druhá v pořadí je Základní škola Šumperk, Vrchlického 22, která sice nepřekročila hranici 10 tis. Kč neinvestičních nákladů na 1 žáka, a přesto jsou vykázané náklady značně vysoké. Ostatní školy jsou svými náklady na srovnatelné úrovni a pohybují se na úrovni kolem 6 tis. Kč.

Graf č. 4.1: Porovnání nákladů jednotlivých škol v letech 2004 - 2008

Pramen: Vlastní zpracování z interních dokumentů města Šumperka

Z celkového srovnání lze konstatovat, že neinvestiční náklady na 1 žáka v základních školách se od roku 2004 neustále zvyšují. Narůstající výše finančních nákladů je způsobena především stále rostoucími cenami energií, zvýšenými náklady na údržbu a opravy a dalšími faktory, kde se projevuje tržní růst cen. Tato situace pak klade zvýšené finanční nároky na financování provozu škol ze strany zřizovatele, který je nucen stanovit každoročně v rámci svého rozpočtu vyšší rezervy na zafinancování případného nárůstu provozních nákladů zřizovaných příspěvkových organizací vykonávající činnost školy na území města.

5 ZÁVĚR

Škola či školské zařízení je organizace, jejímž cílem není vytvořit zisk, ale poskytnout kvalitní (a většinou veřejnou) službu za co nejefektivnějšího využití poskytnutých prostředků (převážně veřejných). Při posuzování správného fungování této organizace je nutno vzít na vědomí určitá specifika, které se ve školství vyskytují a tím se liší od běžných organizací (většinou ziskových).

Ze školského zákona plyne, že je to právě obec, kdo je povinen zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky a pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území.

Na hospodaření škol má nesporně vliv množství finančních prostředků, které má škola k dispozici. Vzhledem k vícezdrojovému financování školství tečou finance do škol z více stran, a to především ze státního rozpočtu na úhradu přímých nákladů, z obecních rozpočtů na zajištění provozu škol, případně z evropských fondů na základě zpracovaných projektů v rámci vyhlašovaných programů. Doplnkovým zdrojem financí často bývá vlastní činnost škol, tzv. doplňková činnost, dříve nazývaná jako hospodářská činnost. Všechny uvedené zdroje jsou určeny a také v konečné fázi použity na krytí veškerých nákladů, spojených s činností a provozem škol. Z celkové výše nákladů se pak vychází při stanovování průměrné výše NIV na žáka základní školy. Přitom je zcela nezbytná dobrá znalost struktury těchto nákladů, aby nedocházelo k zahrnování takových nákladových položek, které jsou pro účely stanovení výše NIV na žáka nepřípustné.

Bakalářská práce si ve svém úvodu stanovila za ***cíl** zhodnotit a provést analýzu neinvestičních nákladů na jednoho žáka ve sledovaném období a posoudit aspekty, které by mohli ovlivnit výši těchto nákladů*. Lze konstatovat, že cíle bylo dosaženo. Celkovou analýzou a posouzením jejich výsledků bylo zjištěno, že ve sledovaném období let 2004 – 2008 dochází k nárůstu výše neinvestičních nákladů na žáka základní školy a současně se jednotlivé výše těchto nákladů značně liší. Tato skutečnost je ovlivněna především nárůstem cen různých produktů a služeb, a to ve větší či menší míře dle potřeb jednotlivých škol.

Vzhledem ke stanovenému cíli byla vyřčena **hypotéza**, že lze dosáhnout srovnatelných neinvestičních nákladů na žáka u všech základních škol na území města Šumperka. Vzhledem ke značně rozdílným požadavkům jednotlivých škol na financování provozních nákladů, které se projevují zejména v požadavcích na financování nákladů v souvislosti se spotřebou energií nelze dosáhnout přibližně stejných NIV na žáka. Rozdílně vynaložené finanční prostředky na opravy a údržbu, případně větší rekonstrukce budov způsobují značné finanční rozdíly. S ohledem na tyto skutečnosti nelze stanovenou hypotézu potvrdit.

Jako **doporučení ředitelům škol** se jeví možnost dosáhnout větší energetické úspory na svých školách, zajištění včasné údržby movitého i nemovitého majetku, aby nedocházelo k vyšším platbám za opravy v důsledku větší devastace majetku a dodržování ještě větší hospodárnosti a účelnosti při pořizování předmětů krátkodobé spotřeby. **Zřizovateli** lze doporučit větší součinnost s řediteli škol při zajišťování rozsáhlejších oprav a rekonstrukcí objektů, včetně finančního zajištění těchto akcí, a pomoc při řešení provozních problémů. Iniciovat u legislativního orgánu vypracování přesné metodiky pro stanovování neinvestičních nákladů na žáka pro účely úhrady NIV obcemi za dojíždějící žáky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

1. HALÁSKOVÁ, M., KOVÁŘ, J., *Veřejná ekonomika a veřejná správa*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 194 s. ISBN 80-248-0587-1.
2. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
3. REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
4. REKTOŘÍK, J., *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
5. MOCKOVČIAKOVÁ, A., PROKÚPKOVÁ, D., MORÁVEK, Z.: *Příspěvkové organizace 2008*, ASPI, a.s., 2008, 330 s., ISBN: 978-80-7357-332-4.

Legislativa:

6. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 250/2000Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
10. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
11. Vyhláška č. 114/ 2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních služeb.
12. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
13. Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a o některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Elektronické zdroje:

14. města Šumperka ze dne 6. dubna 2009 dostupné na www.musumperk.cz.
15. Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 14. února 2009, dostupné na www.msmt.cz.
16. Ministerstva vnitra ČR ze dne 21. února 2009 dostupné na www.mvcr.cz.

17. Ústavu pro informace ve vzdělávání ze dne 23. března 2009 dostupné na www.uiv.cz.
18. Základní školy Šumperk, 8. května 63 ze dne 18. dubna dostupné na www.hluchak.cz.
19. Základní školy Šumperk, Dr. E. Beneše 1 ze dne 16. dubna dostupné na www.1zsspk.cz.
20. Základní školy Šumperk, Sluneční 38 ze dne 16. dubna dostupné na www.iv-zs-sumperk.cz.
21. Základní školy Šumperk, Šumavská 21 ze dne 17. dubna dostupné na www.6zs.cz.
22. Základní školy Šumperk, Vrchlického 22 ze dne 17. dubna dostupné na www.5zs.spk.cz.

Ostatní:

23. Interní materiály města Šumperka
24. Interní materiály šumperských základních škol

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
FaP	odbor finanční a plánovací
KÚ	krajský úřad
MěÚ	městský úřad
MŠMT	ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	neinvestiční výdaje
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OŠ	odbor školství
ŠKV	odbor školství, kultury a vnějších vztahů
ÚSC	územní samosprávný celek

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 07.05.2009

.....
Jana Nedělníková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Starobranská 5
787 01 Šumperk

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Výhled počtu žáků na období 2009 – 2013.

Příloha č. 2: Fotografie Základní školy Šumperk, Šumavská 21.

Příloha č. 3: Fotografie Základní školy Šumperk, Vrchlického 22.

Příloha č. 4: Fotografie Základní školy Šumperk, Sluneční 38.

Příloha č. 5: Fotografie Základní školy Šumperk, 8. května 63.

Příloha č. 6: Fotografie Základní školy Šumperk, Dr. E. Beneše 1.

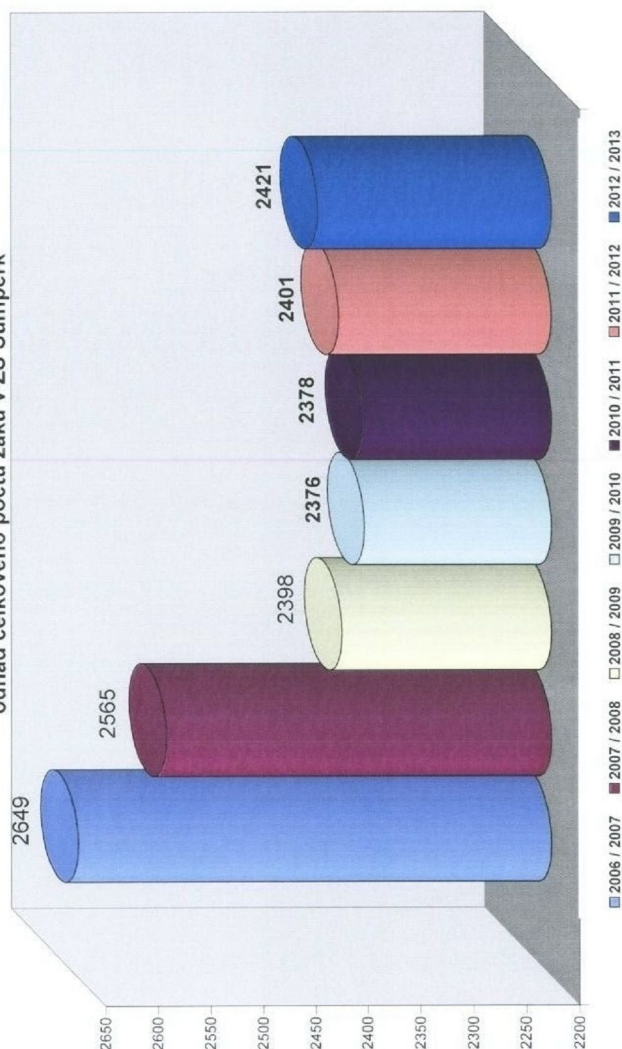
Příloha č. 1: Výhled počtu žáků na období 2009 – 2013.

Výhled na období 2007 - 2013 Celkový počet žáků v základních školách v Šumperku

pouze odhad - prognóza průměrného počtu žáků na školách v Šumperku

Základní škola	2006 / 2007		2007 / 2008		2008 / 2009		2009 / 2010		2010 / 2011		2011 / 2012		2012 / 2013	
	žáků celkem	I. roč.	žáků celkem	I. roč.	žáků celkem	I. roč.	odhad žáků	I. roč. (VII.)	odhad žáků	I. roč. (VII.)	odhad žáků	I. roč. (VI.)	odhad žáků	I. roč. (VI.)
ZŠ Šumperk, dr. E. Beneše 1	584	77	567	96	531	61	518	71	502	62	493	78	471	54
ZŠ Šumperk, 8. května 63	643	87	603	95	568	71	575	64	583	58	597	54	620	80
ZŠ Šumperk, Sluneční 38	411	73	387	70	349	53	327	40	329	37	332	37	341	42
ZŠ Šumperk, Vrchlického 22	403	49	383	69	340	44	335	32	346	50	343	51	339	37
ZŠ Šumperk, Šumavská 21	608	68	625	71	610	75	621	77	618	54	638	67	650	71
Celkem	2649	354	2565	401	2398	311	2376	284	2378	261	2401	287	2421	284

Výhled na období 2007 - 2013
odhad celkového počtu žáků v ZŠ Šumperk

Školní rok	Celkem žáků
2006 / 2007	2649
2007 / 2008	2565
2008 / 2009	2398
2009 / 2010	2376
2010 / 2011	2378
2011 / 2012	2401
2012 / 2013	2421

Příloha č. 2: Fotografie Základní školy Šumperk, Šumavská 21.

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů školy.

Příloha č. 3: Fotografie Základní školy Šumperk, Vrchlického 22.

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů školy.

Příloha č. 4: Fotografie Základní školy Šumperk, Sluneční 38.

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů školy.

Příloha č. 5: Fotografie Základní školy Šumperk, 8. května 63.

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů školy.

Příloha č. 6: Fotografie Základní školy Šumperk, Dr. E. Beneše 1.

Pramen: Vlastní zpracování, dle interních materiálů školy.